

Anne-Cathrine Riebnitzskys “Tempel” er et bibelsk epos med moderne referencer

Anne-Cathrine Riebnitzsky. Foto: forlaget.

Hans Henrik Fafner
12.10.2024

BØGER // ANMELDELSE – Anne-Cathrine Riebnitzskys nye roman, *Tempel*, udspiller sig i årene omkring Jesu fødsel. Men i tillæg til evangelisternes nøgterne beretning har forfatteren suppleret med masser af dybde og facetter, så det bliver en inciterende fortælling, skriver Hans Henrik Fafner.

Tempel

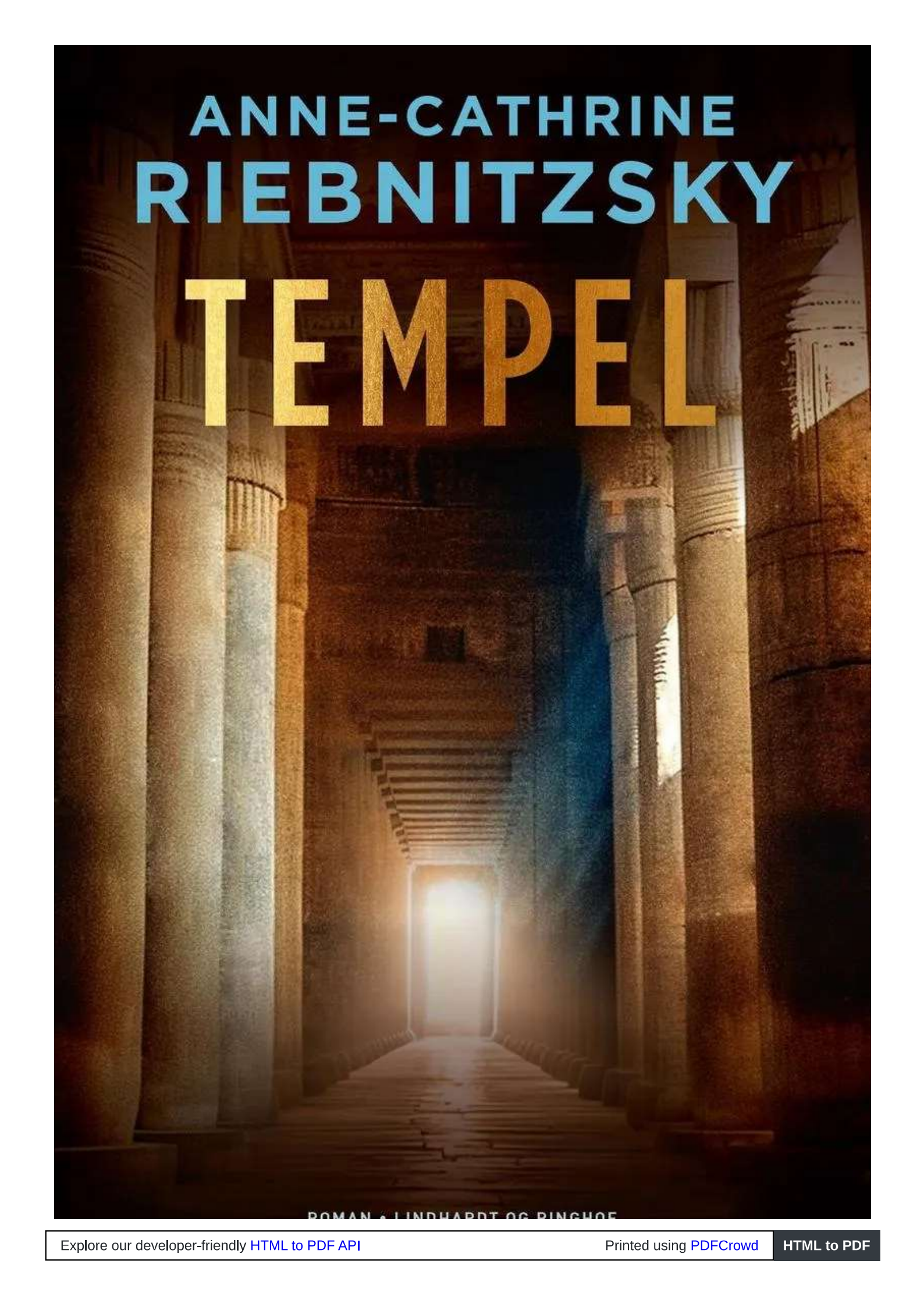
Forfatter: Anne-Cathrine Riebnitzsky
Forlag: Lindhardt og Ringhof
Udkom d. 2. oktober 2024.

Maria er gravid, og hun kan ikke skjule det længere. Men hun vil ikke fortælle, hvem der er far til barnet. En skandale er under opsejling, og Marias forlovede, en snedker ved navn Josef er helt rundt på gulvet. Hans arbejde med at bygge den prægtige ægteseng med masser af sirligt træskærerarbejde går helt i stå, mens han overvejer mulighederne.

Hvordan vil byens borgere reagere, når sandheden kommer for en dag? Han ved ikke, hvor hårde de vil være i deres dom, men det sker, at de stener en kvinde, der således har kastet skam over sig selv og sin familie. Han er i sin gode ret til at kræve forlovelsen hævet med den begrundelse, at en anden mand har ligget med Maria. Hvis han dog gør det uden at nævne hendes utroskab, kan han redde hende og hun kan beholde sin ære og værdighed, men i så fald mister han så en klækkelig sum, som han har betalt pigens forældre som erstatning for den arbejdskraft, de mister.

Den tyranniske Herodes

Det er ikke helt tilfældigt, hvis navnene klinger velkendt, for der er tale om Josef og Maria, som vi alle kender, og barnet i hendes mave er Jesus. Og Josef kommer over sit vanskelige dilemma, da det viser sig, at der virkelig er lagt op til en jomfrufødsel.

ANNE-CATHRINE
RIEBNITZSKY

TEMPEL

ROMAN • LINDHARDT OG RINGHOF

Dette stykke bibelhistorie er en del af **Anne-Cathrine Riebnitzskys** nye roman, *Tempel*, der udspiller sig i årene omkring Jesu fødsel. Men udover den nøgterne, nærmest ordknappe beretning, som vi får fra evangelisterne, har forfatteren suppleret med masser af dybde og facetter, der gør det til en inciterende fortælling. Det er ikke bibelhistorie i klassisk forstand, og det er heller ikke historieskrivning.

Der ligger helt tydeligt en grundig research bag det hele, og det er så blevet til en roman, der er medrivende i sin fortælleglæde. Og ikke mindst perspektiverer den de bibelske og historiske begivenheder på en måde, så det får en nutidig relevans på en helt ny måde.

Maria og Josef er en del af et persongalleri, der kommer vidt omkring. En af hovedpersonerne er den tyranniske kong Herodes, der i handlingsforløbet tilser sit prestigeprojekt, tempelbyggeriet i Jerusalem. Ad denne vej kommer vi omkring yngstesønnen Antipater, der på mange måder er en forkælet møgunge, mens hans to ældre halvbrødre, Alexander og Aristobulus, sætter gode miner op, når kongen er til stede, mens de planlægger en magtovertagelse. Herodes dræbte deres mor, dronning Mariamne, og ”de har deres mors forræderiske blod i årerne,” tænker han, når han ligger søvnløs om natten.

Vi hører om Zakarias og hans kone Elisabeth, der i en relativt høj alder får sønnen Johannes – ham, der senere blev kendt for at døbe folk i Jordanfloden. Den romerske side af fortællingen kommer gennem Africanus, en slave der bliver tilkendt friheden og romersk statsborgerskab og lader sig indrullere som legionær. Og ikke mindst bidrager karavaneføreren Nabit fra nabatæernes by Raqmu-Petra afgørende til fortællingens dynamik.

Fra den røde ørkenby, der for mange nutidsmennesker blot hedder Petra, kommer i øvrigt også Balthazar, stjernetyderen. Han og to andre vise mænd kender vi som de besøgende ved krybben i Betlehem.

De tre vise mænd kom fra Petra. Foto: Wikimedia Commons.

Der er altså linet op med et flot persongalleri, og med det som udgangspunkt udvikler tingene sig.

Afghanistan og Nazareth

Som skønlitterær forfatter har Anne-Cathrine Riebnitzsky en lidt atypisk baggrund. Hun har en fortid som sprogofficer i Forsvaret, og ikke mindst har hun en udstationering i Afghanistan med i sin bagage. Det er i hvert fald det, der har dannet grundlag for debutromanen fra 2012, *Den stjålne vej*. Den handler om almindelige menneskeskæbner i et land som er ved at gå under i krig og terror, og flere andre steder i forfatterskabet ser man, at hun er optaget af kvinders liv, udsatte børn, mistrivsel og vanrøgt.

Mange af disse temaer går igen i *Tempel*. I romanens første kapitler er Africanus stadig slave. Han gør tjeneste hos Septimus Ulpius Metallus, som udover at være romersk administrator i havnebyen Neopolis i den romerske provins Makedonien, har en stor forsmag for mindreårige drenge. Septimus giver ham friheden, fordi han skal videre til Rom som et karrierespring, men også fordi den 18-årige Africanus skal skiftes ud med en yngre model til de intime udfoldelser i sengen. Noget tilsvarende foregår i *Den stjålne vej*, hvor islamisternes voldtægt mod drenge bliver skildret hudløst som del af et samfund med magtfuldkomne mænd overfor en underkuet befolkning.

I samme boldgade bliver romanens udgave af den bibelske fortælling om Maria og Josef også til et blik ind i den dybt konservative livsforms mindre tiltalende sider. Den arme Maria står i værste fald til stening, hvis det kommer frem, at hun har ligget med en anden mand, og at veninden Ruth kommer til Josef for at hjælpe dem ud af den prekære situation lægger kun op til nye alvorlige brud på de sociale normer. Det ligner i hvert fald en oplagt tanke, at forfatteren har hentet indsigt i konservative normer i Helmand-provinsens landsbyer, som nok ikke ligger så fjernt fra, hvordan man indrettede sig i lillebyen Nazareth for 2000 år siden.

Så hjelmen passer

Det er medrivende læsning. De små kapitler og konstante scenskift gør, at man som læser konstant er oppe på dupperne, og selv om bogen måske mangler et plot i klassisk forstand, ligger rammen der jo i den kendte bibelske fortælling. ”Og det skete i de dage, at der udgik befaling fra Kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden,” får vi de berømte ord fra Lukasevangeliet, endnu inden selve romanen tager sin begyndelse. Her har vi rammen. Folketællingen, som i bund og grund var en dramatisk ordre fra Rom, er den ydre ramme, som alt det andet så væves ind i.

Det er dygtigt udført. Handlingen kører afsted over stok og bibelske sten, og det bliver bare mere og mere fascinerende. De farverige detaljer om eksempelvis Africanus og hans vej ind i det militære system piller en del af glorien fra de drabelige romerske legionærer og gør dem til mennesker i en rå verden. Og så kommer der hele tiden små forløsende episoder og gode sproglige drejninger.

”Du har da fået, så hjelmen passer, Africanus,” siger en soldaterkammerat til den frigivne slave, der har fået ny status og selvrespekt som romersk legionær. Der er naturligvis intet historisk belæg for at romerne sagde sådan noget, når de havde tyttet for meget plyndret rødvin, og det vil næppe heller have samme klang på latin.

Men lad dette stå som et godt eksempel på, hvordan Riebnitzsky hele tiden formår at give fortællingens historiske elementer et nutidigt schwung, og oven i købet med en god portion humor. Det er den slags små detaljer, der bidrager til at gøre romanen nutidig og levende, og man kan kun glæde sig til de to kommende bind i trilogien.

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser [lige her](#).

Anne-Cathrine Riebnitzsky

Lindhardt og Ringhof

Hans Henrik Fafner

Hans Henrik Fafner (f. 1957) er POV's udlandsredaktør. Han er journalist med fast base nord for Tel Aviv. Han har gennem de sidste 25 år – bl.a. som korrespondent for Dagbladet Information og sidenhen Weekendavisen – skrevet om Israel og Mellemøsten.

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

SPONSOREREDE ARTIKLER

ARRANGEMENTER

POV STUDY

Chefredaktion

POV International

HVAD ER POV?

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER

SAMARBEJDSPARTNERE

DEBATREGLER

BLIV MEDLEM

COOKIES & PRIVATLIV

Fagredaktion